SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1587

av Marcus Fridlund och Lena Hallengren (båda S)

Ett robust, rättvist och sammanhållet elsystem i hela Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för ett mer sammanhållet, leveranssäkert och effektivt elsystem som minskar kapacitetsbristen och skapar mer rättvisa och förutsägbara villkor för elförsörjning och prissättning i hela landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige ska vara ett land där tillgången till el är trygg, säker och rättvist fördelad över hela landet. Hushåll, företag och offentlig verksamhet ska kunna lita på att elen finns tillgänglig när den behövs och till rimliga och förutsägbara priser. Ett robust och välfungerande elsystem är därför en grundläggande förutsättning för såväl människors vardag som Sveriges konkurrenskraft och utveckling.

I dag finns betydande skillnader i förutsättningarna för elförsörjning mellan olika delar av landet. Begränsningar i överföringskapaciteten skapar flaskhalsar som påverkar både tillgången till el och prissättningen på elmarknaden. Det innebär att hushåll och företag möter olika ekonomiska villkor beroende på var i Sverige de bor eller verkar.

Elnätets brister riskerar också att leda till uteblivna investeringar, förlorade arbetstillfällen och minskad tillväxt. För företag som vill etablera sig, expandera eller ställa om sin verksamhet är en trygg och tillräcklig elförsörjning avgörande.

Kapacitetsbrist och osäkerhet kring framtida elleveranser får därför konsekvenser långt utanför energisektorn och riskerar att förstärka regionala skillnader.

Samtidigt behöver kostnaderna för elöverföring och villkoren på elmarknaden vara transparenta, rimliga och långsiktigt förutsägbara.

Det är angeläget att se över hur dagens system påverkar hushåll och företag i olika delar av landet och vilka möjligheter som finns att skapa mer likvärdiga förutsättningar.

Sveriges elsystem måste betraktas som en sammanhängande nationell infrastruktur där landets olika delar är beroende av varandra. För att möta framtidens behov krävs ett effektivt nyttjande av befintlig kapacitet, stärkt leveranssäkerhet och en långsiktig utveckling som motverkar kapacitetsbrister.

Det behövs därför ett samlat grepp om hur elsystemet kan utvecklas för att säkerställa att alla regioner har tillgång till en pålitlig, hållbar och prisvärd elförsörjning. En översyn bör särskilt beakta möjligheterna att minska regionala skillnader i prissättning, förbättra villkoren för elöverföring och stärka elnätets robusthet och säkerhet.

Marcus Fridlund (S) *Lena Hallengren (S)*